

Affaldsselskaber: Mål om plastsortering er ønsketænkning uden substans

27. maj 2020

Affaldsselskaber: Mål om plastsortering er ønsketænkning uden substans

Miljøministeren og klimaministerens vil genanvende 80 procent af al plastik. Midlerne til at nå målet peger dog i den gale retning, og det gør visionen til ønsketænkning uden substans, skriver direktørerne for fire af landets største affaldsselskaber.

Debatindlæg i Altinget 27. maj 2020 af Jacob H. Simonsen, Steen Neuchs Vedel, Thomas Lyngholm og Trine Holmberg. Direktører i hhv. ARC, Vestforbrænding, RenoNord og ARGO

Visionen er rigtig. Miljøministeren har sammen med klimaministeren meldt ud, at 80 procent af al plastik skal genanvendes. Det ønsker vi også. Derfor er vi kede af at være dem, der forsigtigt rækker hånden i vejret for at sige, at kejseren ikke har noget tøj på. Undskyld, men hvordan skal det lykkes i den virkelige verden?

Forundringen stiger yderligere, når midlerne til at nå målet samtidig peger i den gale retning. Mod mindre og ikke mere genanvendelse.

[Cookies?](#)

Det er desværre ministrenes stærke vision til ønsketænkning uden substans. Som direktører for fire af landets største affaldsselskaber står vi til daglig med de virkelige problemer med genanvendelsen af borgernes plastik tæt inde på livet.

Udviklingen kommer ikke til at ske

Nu er der ikke kommet mange detaljer ud om, hvad regeringen egentlig vil. Og på affaldsområdet ligger djævelen ofte gemt i detaljen.

I regeringens udspil peges der på, at sorteringen skal foregå i Danmark, og metoden til at opnå det er, at kommunerne skal udbyde behandlingen af det genanvendelige affald.

Forslaget kan læses sådan, at kommunerne samler ind og derefter gennem udbud skal overlade resten til private aktører.

Hvis regeringens mål er, at virksomheder skal have bedre adgang til affaldet, så de kan udvikle fremtidens teknologiske løsninger og skabe nye grønne arbejdspladser i Danmark, er snittet stærkt problematisk. Den ønskede udvikling vil aldrig komme til at ske.

Her skal vi lægge snittet

Vi skal lægge snittet efter første led. Ikke efter indsamling, men efter sortering.

Vi hører ofte det erhvervspolitiske argument om, at virksomheder bare skal have store mængder plastik at arbejde med, så skal markedet nok løse resten. Virksomhederne er meget velkomne til at komme ud på Amager. Der samler ARC og Vestforbrænding borgernes plastikaffald, før det køres til Tyskland.

Der står en meget stor mængde fuldstændig ensartet type plastikaffald. Nemlig det vi kalder husholdningsplast. De virksomheder, der vil, må få alt det plastik, de vil have, og de må få det kvit og frit og gratis.

Vi kan afsløre, at ingen vil have det. Faktum. Hvorfor? Fordi det er en stor pose blandede bolsjer, der skal arbejdes rigtigt meget med for at få noget fornuftigt ud af. Vi skal derfor også betale cirka 2.000 kroner per ton (ud over omkostningerne til indsamling) for, at tyske virksomheder tager det og genanvender så meget som muligt.

Plastik er elendigt affald

Plastik er på mange måder et glimrende materiale, men det er noget elendigt affald. Det plastikaffald, vi indsamler, består af hundredvis af forskellige typer plastik.

[Cookies?](#)

Når vi har samlet et ton plastik ind, ved vi, at det maksimalt er cirka halvdelen, der reelt kan g
 VESTFORBRÆNDING
genanvendes. Den anden halvdel af plastikken er, trods borgernes store indsats med sortering, et så elendigt materiale, at det ikke kan og aldrig vil blive genanvendt.

Fakta: Alle kommuner bag ARC, ARGO og Vestforbrænding har sammen med en række andre kommuner (40 i alt) via udbud forsøgt at få etableret et plastiksorteringsanlæg i Danmark. Det gjorde vi i det såkaldte Clean-udbud.

Efter cirka ti år med de bedste intentioner, stort engagement, knofedt og dyre advokatregninger må vi konstatere, at det ikke er lykkedes. Resultatet blev, at eneste bud på opgaven kom fra et tysk sorteringsanlæg. Nu foreslår regeringen, at vi gør præcis det samme, men forventer at opnå et helt andet resultat. Det tror vi ikke på.

Metoden med udbud slog atter fejl

For at gøre ondt værre brændte det tyske anlæg, der vandt Clean-udbuddet. Vi stod derfor i november 2019 med plastikaffald fra cirka to millioner borgere.

Vores opgave var og er at sikre bedst mulig og højest mulig genanvendelse af alt det plastik, borgerne sorterer. Vi udbød opgaven, igen. Hvis målet var at få udviklet ny teknologi, skabe grønne arbejdspladser og få ressourcen til at blive i Danmark, må vi konstatere, at metoden med udbud endnu en gang slog fejl.

Vi er gået nye veje, har stillet skrappe krav til genanvendelsen og klima end nogensinde set før. Det gør vi for at sikre, at borgernes store arbejde med at sortere plastikken derhjemme nytter. Faktum er, at borgernes plastikaffald via udbud/konkurrenceudsættelse i de næste to år bliver sendt til Tyskland. Når vi gør præcis det samme, opnår vi samme resultat.

Vigtigt at kunne arbejde i første led

Tyskerne, der har vundet opgaven, vil sortere plastikken. De piller det gode fra, som de kan bruge, og sender det dårlige videre til andre virksomheder. Når tyskerne har sorteret affaldet, er det efter EU-reglerne dem, der er blevet affaldsproducent, og dermed dem, der bestemmer, hvor det dårlige plastik skal sendes hen til videre behandling.

Det, der sendes videre gennem de forskellige behandlingsled, bliver dårligere og dårligere. Vi kan i Danmark ikke bestemme, hvordan en tysk virksomhed skal behandle sit affald.

Vi gør, hvad vi kan gennem vores kontrakter. Vi strækker elastikken så langt, det kan lade sig gøre på borgernes, miljøets og klimaets vegne. Det er svært. Jo flere led plastikaffaldet skal igennem, jo vanskeligere er styringen.

Vi har brug for, at snittet til markedet og dermed kommunernes pligt til at udbyde lægges rigtigt. Det er absolut nødvendigt, at kommuner og affaldsselskaber kan

arbejde i det første led. Derved får vi langt bedre muligheder for at styre plastikken de rigtige steder hen og hermed sikre reel genanvendelse, innovation og danske arbejdspladser.

I Nordjylland er snittet lagt rigtigt

Snittet er lagt rigtigt i Nordjylland, hvor kommunerne bag RenoNord i Aalborg har etableret et plastiksoringsanlæg. Det giver Nordjyderne mulighed for at tilbyde dygtige lokale virksomheder et ordentligt materiale, de kan arbejde videre med.

I Nordjylland har man vist, at det er inden for rækkevidde at skabe et lukket kredsløb af materialer samt innovative og grønne arbejdspladser.

Men krumtappen er, at kommunerne har påtaget sig opgaven med at arbejde med plastikaffaldet i første led. Fjernes denne mulighed, vil plastikaffaldet, arbejdspladserne, ressourcerne og innovationen rykke til udlandet.

Når kommuner og affaldsselskaber kan arbejde i første led, kan vi skille det gode genanvendelige plastikaffald fra det dårlige.

Det gode plastaffald vil derefter typisk have en positiv salgsværdi, og det giver i sig selv en stor sikkerhed for, at aftageren kan oparbejde det til et produkt, der har endnu større værdi, og dermed bliver til reel materialegenanvendelse i den efterfølgende værdikæde.

Grøn beskæftigelse i Danmark

Hermed vil der også være garanti for at skabe mere grøn beskæftigelse i Danmark. Ikke kun på sorteringsanlæggene, men i høj grad hos lokale, private virksomheder, der arbejder videre med materialerne. Værditilvækst og grønne, cirkulære arbejdspladser i Danmark, i stedet for via udbud at sende materialerne og værdierne til udlandet.

Et forsigtigt bud vil være, at omkostningerne til viderebehandling efter første sortering som minimum kan halveres. Det dårlige plastikaffald, der aldrig vil kunne genanvendes, sendes ikke på langfart men miljøbehandles i Danmark. For eksempel til pyrolyse/kemisk genanvendelse eller energiudnyttelse på affaldsenergianlæggene.

Konservativt kan en sådan tilgang til en cirkulær strategi medføre en markant besparelse på behandlingsomkostningerne, der kan reduceres med cirka 60-70 procent. Dette vel at mærke uden at gå på kompromis med de høje ambitioner om genanvendelse og klima.

Cookies?

 Besparelsen er ikke uvæsentlig, idet regeringens udspil om ensartet og øget affaldssortering kommer til at koste. Hvis ikke husholdningernes affaldsgebyr skal stikke fuldstændigt af, bør kommunerne have mulighed for at sikre økonomisk ansvarlige og effektive ordninger for borgerne.

Effekten af to nationale sorteringsanlæg

Samtidig kan vi sikre en miljømæssig bedre behandling af det dårlige ikke-genanvendelige plastikaffald, og vi kan garantere, at det dårlige plastikaffald ikke ender i Fjernøsten eller i europæiske affaldsenergianlæg, der, modsat de danske, står uden for kvotesektoren.

Alt i alt vurderes det, at for eksempel to nationale sorteringsanlæg på sigt vil kunne cirka fordoble genanvendelsen af plastik fra husholdninger, svarende til en markant yderligere CO2-reduktion.

Nye strammere EU-regler definerer, at genanvendelsesprocenterne fremadrettet skal måles efter første genanvendelsesled. Hvis vi lægger snittet rigtigt og bygger sorteringsanlæg i Danmark, vil vi således også få fuldstændig styr på vores reelle genanvendelsesprocenter.

Det vil give os syn for sagen i forhold til, hvor meget god og dårlig plastik vi omgiver os med, og det kan være med til at sætte yderligere pres på plastik- og emballageindustrien til at designe og producere genanvendelige produkter.

Kvaliteten af det, der sorteres

Hvis regeringens mål er, at virksomheder skal have bedre adgang til affaldet, så de kan udvikle fremtidens teknologiske løsninger og skabe nye grønne arbejdspladser i Danmark, skal snittet mellem det kommunale led og markedet lægges det rigtige sted.

At lægge snittet rigtigt og lade de kommunale affaldsselskaber arbejde i første led giver god mening i forhold til den cirkulære økonomi. De dygtige danske plastikvirksomheder vil få de gode materialer at arbejde videre med, hvilket kan sikre reel genanvendelse. Dermed er vi et skridt på vejen til at nå regeringens vision.

Regeringens udspil om en øget og mere ensartet affaldssortering vil med sikkerhed medføre en øget sortering ude i gårde og indkørsler. Det støtter vi, for borgernes sortering sikrer det bedst mulige udgangspunkt for den videre sortering af plastik. Med udspillet vil der blive sorteret en større mængde plastik fra. Men kvaliteten af det, der sorteres fra, vil ikke ændres. Det, der kommer op af affaldsspanen, er og bliver ikke bedre, end det vi putter i den.

[Cookies?](#)

Kontante krav til emballagerne

Vi bliver derfor nødt til at tage fat om nældens rod og stille langt mere kontante krav til emballagerne. Problemet er, at der er alt for mange forskellige typer plastik, der bliver brugt til for eksempel at emballere fødevarer.

Hvis visionen om 80 procent genanvendelse af plastik i 2030 på nogen måde skal have en reel chance, så bliver vi nødt til at bede Folketinget om at træde i karakter og på forbrugernes vegne allerede nu begynde at stille krav til erhvervslivet.

Al fødevareremballage skal være én og kun én type plastik. Vi har også brug for regulering, der sikrer, at denne type plastik ikke må bruges til andet såsom kosmetik, shampoo, kemikalier med videre.

Vi har mistet troen på frivillighed

Ingen frivillighed til producenterne. Klare kontante krav er det eneste, der virker. Selvom der sker noget i det små, har vi mistet troen på frivillighed og industriens pledges om design til genanvendelse.

Siden 1994 har det nemlig været et krav i EU's emballagedirektiv, at producenterne skal designe deres emballager med henblik på at øge genanvendelsen.

I det perspektiv er der sket meget lidt de sidste 26 år. Det kan vi med selvsyn se på bunkerne af plastik, der stadig ikke kan genanvendes.

Cookies?

[Gå tilbage til nyheder](#)

Kontakt os

I/S Vestforbrænding

Ejby mosevej 219

2600 Glostrup

Telefon: 44 85 70 00

E-mail: vestfor@vestfor.dk

CVR: 10866111

EAN: 5798009042118

ISO: 14001 - OHSAS 18001

Kundeservice

Telefon: 70 25 70 60

Affald og fjernvarme

Telefon: 70 22 40 10

Genbrugsstationer og erhvervsgebyrer

Mandag-torsdag kl. 7.00-15.30

Fredag kl. 7.00-15.00

Nyttige links

[Kommunelogin til Resursium](#)

[Leverandører](#)

[Karriere](#)

[Driftsinfo](#)

[Besøgstilbud til voksne og børn](#)

[Spar på energien - tips og tricks](#)

[Cookies?](#)

Cookies?